

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ
People's Participation in Local Development of Ban Han Subdistrict
Administrative Organization Kasetsoomboon District Chaiyaphum

ภูวนาฐ ประถมพานิชย์

Phuwanat Prathompanich

พิชัยรัฐ หมื่นด้วง

Pichairat Muenduang

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิจัยบัณฑิต

Faculty of political science, Pitchayabundit College

E-mail: pratompa2010@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 10 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน จำนวน 386 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ ปัจจัยส่วนบุคคล โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 4.13$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X} = 3.58$) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวม พบว่า

ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน ควรมีการดำเนินการสำรวจปัญหา ความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, องค์การบริหารส่วนตำบล, ประชาชน

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) people's participation in local development. 2) to compare people's participation in local development; and 3) to propose guidelines for developing people's participation in local development of the Ban Han Subdistrict Administrative Organization. Kasetsoomboon District Chaiyaphum The sample group used in this research was people aged 18. More than 386 people residing in the Ban Han Subdistrict Administrative Organization. It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. Inferential statistics were T-test and F-test for comparing people's participation in local development of Ban Han Subdistrict Administrative Organization. Kasetsoomboon District Chaiyaphum personal factor classified by gender, age, educational level and occupation.

The results showed that People's Participation in Local Development of Ban Han Subdistrict Administrative Organization Kasetsoomboon District Chaiyaphum Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.90$), and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was participation in decision making ($\bar{X} = 4.28$), followed by participation in action ($\bar{X} = 4.13$) and the aspect with the least mean was the participant in the evaluation ($\bar{X} = 3.58$). Kasetsoomboon District Chaiyaphum classified by sex, age, educational level and occupation. Overall, it was found that people with different sex, age, education level and occupation had different participation in local development of Ban Han Subdistrict Administrative Organization. Kasetsoomboon District Chaiyaphum no different Proposal guidelines for the development of people's participation in local development of the Ban Han Subdistrict Administrative Organization Kasetsoomboon District Chaiyaphum Province, including Ban Han Subdistrict Administrative Organization Problem surveys should be carried out. trouble and the needs of the people.

Keywords: Participation, Subdistrict Administrative Organization, People

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ได้มีสาระสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นสาระประการหนึ่งที่สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ใช้หลักการในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับปรากฏในอารัมภบทของรัฐธรรมนูญ (ดังนี้) ว่า “ได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีสาระสำคัญเน้นการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยเพิ่มขึ้นตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นใหญ่”

จากที่มาของรัฐธรรมนูญดังกล่าวถือว่า “เป็นนิมิตหมายที่ดีของภาคราชการ ภาคประชาชน และภาคเอกชนในการที่จะประสานความร่วมมือกันเพื่อให้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเข้มแข็งทัดเทียมนานาอารยประเทศได้เป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด เนื่องจากการปกครองที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยทุกคนรัฐธรรมนูญ เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนของตนด้วยความชอบธรรม การมีส่วนร่วมถือเป็นหลักที่สำคัญตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจและในกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาลและในทางการเมืองหรืออาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรัฐบาล เช่น การรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองลงแข่งขันในการเลือกตั้งเข้าเป็นรัฐบาล การมีอิทธิพลต่อรัฐบาล การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองและรัฐบาล (Citizen Participation in Government and Politics) มีความสำคัญมาก สมมุติฐานของประชาธิปไตยมีอยู่ว่าการมีส่วนร่วมในทางการเมืองและรัฐบาลนั้น ควรจะเป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไปอาจกระทำได้อย่างเต็มที่และกว้างขวาง”

ในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันว่า “ความสำเร็จของการบริหารงานทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน มิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยความรู้ความชำนาญและความร่วมมือจากผู้ตามประกอบด้วย ฉะนั้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ตามจึงเป็นเรื่องที่สำคัญทั้งนี้เพราะนอกจากจะสอดคล้องกับวิถีทางของการบริหารตามปรัชญาประชาธิปไตยแล้วยังก่อให้เกิดผลดีต่อหมู่คณะ และผลงานขององค์กรด้วย นอกจากนี้ตามความเข้าใจของนักวิชาการบางคนเห็นว่าการการมีส่วนร่วมตามครรลองของประชาธิปไตยไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น หากยังเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เสียอีกด้วยในสภาวะการณ์ปัจจุบันจนทำให้คนเชื่อว่าศตวรรษแห่ง “การระเบิดการมีส่วนร่วม” (Participation explosion)”

จากสถานการณ์ของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงและทางอ้อมต่อวิถีการดำรงชีพของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปรับปรุงสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของรัฐ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการเร่งรัดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดบริการสาธารณะไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็วทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของรัฐเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น องค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2542 เป็นรูปแบบ

ของการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตัวเอง เพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่น คือเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีสภาองค์การฯ สมาชิกสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและมีอิสระในการปกครองตนเองมีขอบเขตของการปกครองที่ชัดเจน มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอและมีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเองรวมถึงการมีอำนาจออกข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมายท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บทและมีการควบคุมดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของประเทศและประชาชนโดยส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการตามภารกิจอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้รับการแก้ไขและตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน ได้ทำการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทั่วไป เช่น การก่อสร้าง และซ่อมแซม ถนน สะพาน และแหล่งน้ำต่าง ๆ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย ให้แก่ราษฎร โดยการเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาให้ตำบลบ้านหัน มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป

ประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน พบว่าประชาชนได้ร้องเรียนผ่าน ช่องทางต่างๆ เช่นส่งถึงอำเภอ,ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน เช่น เรื่องประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการกิจกรรมที่เป็นผลกระทบกับประชาชนไม่ว่าจะเป็นการร่วมกำหนดวิธีการดำเนินงาน การร่วมการวางแผน และตรวจสอบโดยเฉพาะโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ของตำบล การเข้าร่วมประชุม ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งประชาชนควรได้รับการเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบโครงการฯ ต่างๆเกี่ยวข้องกับกำเนินงานกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อคนในตำบล(รายงานผลการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหันประจำปี 2564)

จากประเด็นปัญหา ดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เพราะผู้ศึกษาได้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหันและได้มีโอกาสสัมผัสและได้รับผลกระทบจากการพัฒนาตำบลด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ ปัจจัยส่วนบุคคล โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ

3. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ

2. ได้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ

3. นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ และท้องถิ่นอื่นต่อไป

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการบริหาร ตลอดจนศึกษากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบการบริหารส่วนตำบล และแนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนและเอกสารรายงานการวิจัยนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบสอบถามประชาชนในตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนคติและความเป็นจริงในการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน นำมากำหนดขอบเขตเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล

2. ขอบเขตประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรทั้งหมดคือผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 17 หมู่บ้าน จำนวน 10,906 คน (อบต.ปี 2564)

3. ขอบเขตพื้นที่

ผู้วิจัยได้ศึกษาในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ

5. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบปลายปิดที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุม หัวข้อที่ต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ โดยใช้แนวคิดของ Likert ซึ่งแบบสอบถามประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบหลายคำตอบให้เลือก และเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวนทั้งหมด 4 ด้าน

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยมีข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 4 ด้าน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยมีวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) บันทึกข้อมูลเอกสารและข้อมูลแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป
- 3) วิเคราะห์สมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ (t - test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศ ระดับการศึกษาและการมีส่วนร่วม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอายุ อาชีพ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี เชฟเฟ้ (Scheffe' method) ตามสมมติฐานของการวิจัย
- 4) ผู้วิจัยสรุปเป็นประเด็นสำคัญในแต่ละด้านสำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

7. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 50.52 และเป็นเพศชาย จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 50.52 อายุอยู่ระหว่าง 36-60 ปี จำนวน 189 คน และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 3.11 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปวช. จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 58.55 รองลงมาคือปวช. จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.35 และน้อยที่สุดคือปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 53.89 รองลงมาคือรับจ้าง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.17 และน้อยที่สุดคือผู้บริหาร (อบต.) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.07

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์ศึก จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.36) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 0.78) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.36) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1. ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อร่วมตัดสินใจปัญหาที่สำคัญของชุมชน ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.49) รองลงมาคือ ข้อ 3. ประชาชนมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและแผนประจำปี ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.66)

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.39) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 9. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ศาลาอเนกประสงค์ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.71) รองลงมาคือ ข้อ 10. ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 7. ประชาชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนเงินอุปกรณ์และแรงงานแก่องค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.57)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.79) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้เงินหรือจ่ายค่าตอบแทนหรือมอบของรางวัลให้แก่ประชาชนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 0.98) รองลงมาคือ ข้อ 14. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ร่วมกับประชาชนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับงาน ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนเช่น การส่งเสริมอาชีพและการฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชน ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ร่วมกับประชาชนจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับงานด้านโครงสร้างพื้นฐานเช่น ถนน ไฟฟ้าประปาให้กับประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.59$, S.D.= 1.06)

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 0.78) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 19. ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความพึงพอใจของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.93) รองลงมาคือ ข้อ 20. ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.59$, S.D.= 0.95) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 17. ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการกำกับ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของแต่ละโครงการ ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 1.09)

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์ศึก จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอกษัตริย์ศึก จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ควรมีการดำเนินการสำรวจปัญหา ความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชน

2. ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน และควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้เข้าถึงง่ายที่สุด

3. ควรหาแนวทางให้คนในชุมชนให้มีรายได้ ให้มีงานทำ ให้มีอาชีพเสริม สร้างความรักความสามัคคีกันในชุมชน

4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ ควรจัดกิจกรรมพบปะกันประชาชนกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มหรือชุมชนเล่าสู่กันฟังด้านต่างๆ ของแต่ละกลุ่มว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดในการดำเนินการ

8. อภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.36) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.78) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งกระตุ้นประชาชนให้ทราบถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน และมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ของทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหันซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิชฌุ หยกจินดา (2557) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี พบว่าโดยภาพรวมระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกว้างอยู่ในระดับมาก ในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าในทุกโครงการของการพัฒนาชุมชนนั้น ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านทุกคนย่อมมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งโครงการทุกโครงการพัฒนานั้นย่อมส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นด้วย จึงทำให้ระดับการประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนออกมาในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนได้มีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนามีส่วนในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรม และมีส่วนร่วมกำหนดแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนามีส่วนร่วม

สนับสนุนทรัพยากรเงินทองเพื่อใช้ในการทำกิจกรรม และมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในระดับมากซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน และได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกว้าง เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพสตรีในหมู่บ้าน โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ฯลฯ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิศร ยืนยง (2561) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายกภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน ในจังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะประชาชนมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นได้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัย (พรทิพย์ ทับ แว่ว, 2554) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการศึกษา และอาชีพ ทั้งนี้จึง สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ ด้านปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการศึกษา และ อาชีพ เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 40 – 49 ปี คิด เป็นร้อยละ 48.12 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 22.31 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 29.82 จึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือ โครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนทุกคนสามารถเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการ หรือแผนงานพัฒนาต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ยังได้มีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพนม โปธิอาภา (2561) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียลอำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล

ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะ ประทีปกรมณี (2546) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ผล การศึกษาพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชิต ไทยนิยม (2553) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาล ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา พบว่า อายุ ไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี กุณชิตทอง (2551) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอาชีพต่างกันพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ พบว่า ไม่มี ความแตกต่างกัน ในรายคู่ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม ประมง นักเรียน นักศึกษา รับจ้าง พนักงาน ค้าขายธุรกิจส่วนตัว รับราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือประกอบอาชีพอื่น ประชาชนทุก อาชีพสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้เหมือนกัน ทุกคนให้ความร่วมมือกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ข่าวสารการพัฒนา การร่วมกำหนดแผนพัฒนา การปฏิบัติตามแผนงาน กิจกรรมที่จัดทำขึ้น รวมถึงการติดตามประเมินผล ซึ่งการทำกิจกรรม ของชุมชนจะเห็นได้ว่ามีประชาชนที่หลากหลายอาชีพให้ความร่วมมือ เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาร่วมกับทางเทศบาลเมือง ชะอำ เพราะว่าการมีส่วนร่วมกับทางเทศบาลเมืองชะอำ จะไม่จำกัดเฉพาะประชาชนบางอาชีพ ประชาชนทุกอาชีพสามารถ เข้าร่วมพัฒนาชุมชนได้ทุกคนและได้รับการปฏิบัติจากทางเทศบาลเมืองชะอำเหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกันจึงให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสรรา พันธรักษ์ (2555, น.54) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองจุกกระเฉง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า อาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 ปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

1.2 ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานต่าง ๆ อีกทั้งยังได้เข้ามาตรวจสอบกำกับดูแลการบริหารงานได้

1.3 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เช่น ตัดป้ายประกาศ หรือจัดประชุมร่วมกัน

1.4 สร้างความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งกระตุ้นประชาชนให้ทราบถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้ประชาชนทราบว่าตนเองต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง มีบทบาทหน้าที่ ต่อการทำงานของเทศบาลอย่างไร อันจะส่งผลให้การใช้หลักธรรมาภิบาล สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ควรกำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้าน มากขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการ ต่อรองราคาที่ต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้ให้ลดได้น้อยที่สุด ซึ่งจะทำให้มีงบประมาณเหลือและสามารถนำไป ดำเนินโครงการอื่น ๆ เพิ่มขึ้นได้อีก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ กับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ เพื่อกำหนด แนวทางในการพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

กฤษฎากรณ์ ยุงทอง. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล. กรณีศึกษา: ตำบลนาजू จังหวัดเพชรบูรณ์. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โกวิทย์ พวงงาม. (2549). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

จริญญา จันทรทรง. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การ บริหารส่วน ตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี.

นิติพงษ์ พงศ์วิทย์เวคิน. (2551) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขต อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย.

มัทนา วัชรวิทย์พัฒน์. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหาร ส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. โครงการรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุทัยวรรณ ลิ้มปชยาพร. (2551). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวศึกษาเฉพาะกรณีบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Maslow, Abraham H. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed., New York: Harper and Row.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.